

VASTINE SIMON KUNNANHALLITUKSELLE MERI-LAPIN YMPÄRISTÖPALVELUIDEN
JÄRJESTÄMÄSTÄ ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLOSTA

178/11.02.08/2020

YTERJOLJ 18.02.2020 § 18

Valmistelijat tekninen johtaja Markus Kannala ja ympäristöpäällikkö
Aapo Mäenpää:

Simon kunnanhallitus on kokouksessaan 20.01.2020 (§ 23) käsitellyt
kunnan eläinlääkintähuoltoa, josta vastaa Meri-Lapin ympäristöpal-
velut. Hallitus on päättänyt asiassa seuraavaa:

”Kunnanhallitus päättää esittää Meri-Lapin ympäristöpalveluiden
neuvottelukunnalle ja Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikenne-
jaostolle, että Simon kunnan eläinlääkäriresurssi palautetaan
pikaisesti ennalleen (2 eläinlääkärinä ja eläinhoitajana) yhteistoimintaso-
pimuksen mukaisesti ”.

Kunnanhallituksen päätöksen valmistelutekstissä esiintyy muutamia
virheitä, jotka Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaoston
on syytä tarkentaa, jotta välttyttäisiin enemmiltä väärinkäsityksiltä ja
virhearvioinneilta.

Meri-Lapin ympäristöterveydenhuoltoa yms. koskeva voimassa oleva
sopimus on astunut voimaan 1.1.2019. Sopimus jouduttiin päivittä-
mään Tervolan irtaannuttua seudullisesta rakennusvalvonnasta.
Ympäristöterveydenhuollon osalta sopimuksen sisältö on ollut lähes
muuttumaton vuoden 2011 alusta lähtien. Simon kunnanhallituksen
pätöksen valmistelutekstissä on kirjattuna eläinlääkinnän nykyisten
resurssien jakaantuminen pääpiirteissään oikein, mutta
valvontaeläinlääkärin toimipiste on Tervolassa. Järjestely johtuu siitä,
että Tervolan toimipisteestä on voitu osoittaa toiminnalle hyvä
toimistotila.

Valmistelutekstissä mainitaan myös, että ympäristöpalvelut on siirtä-
nyt toisen eläinlääkärin Simosta Tornion toimipisteeseen kuntaa
kuulematta. Meri-Lapin yhteistoiminta-alueen laajuutta ohjaa
valtioneuvoston päätös, joka edellytti Simon ja Kemin liittymään
aiemmin perustettuun yhteistoiminta-alueeseen. Yhteistoiminta-alu-
een ideana oli luoda riittävän suuria yksiköitä ympäristöterveyden-
huoltoon, jolloin on mahdollista keskittää niukat voimavarat
kulloistenkin tarpeiden mukaan. Työnantajalla, Tornion kaupungilla
on ns. direktio-oikeus työntekijöihinsä kohdistaa työpanos sinne,
missä sitä eniten tarvitaan. Yhteistyösopimus edellyttää, että
”Sopimukseen kuuluvat palvelut pyritään järjestämään riittävinä ja

laadultaan saman tasoisina koko yhteistoiminta-alueella.”(Yhteistoimintasopimus 2§, liite).

Jotta sopimuksen mukainen palvelu voisi olla saman tasoinen myös eniten kuormittuneissa sopijakunnissa, tulee työnantajalla olla oikeus sijoittaa työvoima vastaamaan kysynnän painottumista. Samalla on hyvä muistaa se, että kuntakohtaiset maksuosuudet eläinlääkinnän osalta määräytyvät kotieläintilojen lukumäärän (50%), asukasluvun (40%) ja pinta-alan (10%) mukaan.

Sopimuksemme 7§:ssä on kirjattuna : ”Eläinlääkinnällä on toimipisteet Torniossa, Simossa ja Tervolassa. ”Kyseinen sopimuksen kohta ei tarkoita sitä, että eläinlääkintähuollon toimipisteessä olisi aina viranhaltija paikalla, eikä se ota kantaa kuinka monta viranhaltijaa toimipisteessä tulisi olla.

Sopimus velvoittaa ylläpitämään eläinlääkinnän vastaanottotiloja kussakin sopijakunnassa, ellei ympäristöterveysjaosto, ”sovittuaan asiasta sopijapuolten kanssa” päättä muunlaisesta toimipisteiden sijainnista (Yhteistoimintasopimus, 7§, liite). Yhteistoimintasopimukseen ei ole kirjattu velvoitetta kuulemismenettelyyn tilanteessa, jossa palvelun järjestäjä kohdentaa resurssejaan kysyntää vastaavaksi toimipaikkoja muuttamatta. Täten nykyinen käytäntö työvoiman järkevästä sijoittamisesta ei ole yhteistoimintasopimuksen vastainen.

Toimipisteiden lakkauttamiseen ei ole mahdollisuuksia nykyisen sopimuksen puitteissa, eikä sellaisia suunnitelmia ole laadittu. Virat ovat Tornion kaupungin virkoja ja virkatehtävien asiallisen hoidon vuoksi työnantaja käyttää sille kuuluvaa direktio-oikeutta. Virkoja täytettäessä tuodaan hakijoille tietäväksi, että toimipiste voi vaihtua toimialueella.

Mikäli sote-uudistuksen myötä tulee muutoksia myös ympäristöterveydenhuollon järjestämiseen, on todennäköistä, että eläinlääkintähuollon ja koko ympäristöterveydenhuollon osalle tulee tällä alueella toimipaikkojen karsimista.

Meri-Lapin alueen ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on palvella erityisesti sopimusalueen kuntien asiakkaita. Tätä verovaroin ylläpidettävää toimintaa ei voida perustella alueen ulkopuolelta tulevilla asiakkailla, esim. iiläisillä. Ennen nykyistä seudullista yhteistyötä Kemian kaupungineläinlääkärin vastaanotto oli Simossa ja siltä ajalta on myös peräisin kemiläisten asiakkaiden hakeutuminen Simon vastaanotolle. Kemiläisten asiakkaiden osuus Simon vastaanotokäynneistä on merkittävä. Vuonna 2019 kemiläisiä ei-hyötyeläimiä käytettiin Simon vastaanotolla 539 kpl arkaiaikana. Simolaisia vastaavia eläimiä käytettiin Simon vastaanotolla 392 kpl. Tornion vastaanotolla kemiläisiä ei-hyötyeläimiä käytettiin vastaava-

na ajanjaksona 360 kpl. Vertailun vuoksi on hyvä mainita, että Tornion vastaanotolla on vastaavana ajanjaksona käytetty 1866 torniolaista pieneläintä (liite).

Vastaanottojen työpaine ei siis ole tasainen. Työnantajan tehtävänä on huolehtia työntekijöiden jaksamisesta ja tasapuolisesta kohtelusta. Kun työnantaja suunnittelee eläinlääkinnän järjestämistä toimialueella, on suunnittelun lähtökohtana eläinlääkintää koskevien lakien vaatimukset, seudullinen yhteistyösopimus ja näiden lisäksi kaikki se, mitä on säädelty työsuojeluun osalta.

Simossa tilakäyntejä on viikoittain 0-3 kpl. Simon eläinlääkinnän ajanvarauskalenterissa varaudutaan nautojen mahdollisiin sairastapauksiin pitämällä näille päiville päivittäin tyhjää tilaa kalenterissa. Voidaan kysyä, että onko tämä järkevää työajan ja työvoiman käyttöä? Olisiko mielekkäämpää keskittää voimavarat niin, että vastaanotolla olisi riittävä kapasiteetti joustoon ilman henkilöstön kohtuutonta kuormittumista?

Lopuksi voidaan todeta, että ihmisten terveydenhoidon puolella olemme viime vuosina kokeneet suuria muutoksia ja ilmeisesti muutoksia tulee edelleen. Meillä tulee olla valmiuksia tehdä muutoksia myös ympäristöterveydenhuollon puolella ja sopeuttaa toiminnat muuttuvien tarpeiden ja kuntien taloudellisten voimavarojen mukaisiksi. Silloin kun sopeuttamisen teemme me itse tällä alueella, on lopputulos todennäköisesti inhimillisempi kuin ulkopuolisen tekemä karsinta.

Edellä esitettyjen seikkojen vuoksi asia on nostettu keskusteluun neuvottelukunnassa 18.12.2019. Neuvottelukunta on yhteistoimintasopimuksen mukainen foorumi, jossa asioista on tarkoitus keskustella avoimesti. Samassa yhteydessä keskusteltiin myös muiden yksiköiden palveluverkosta ja neuvottelukunnan yhteenveto asiassa oli: ” Neuvottelukunta päätti, että tuotetaan tietoa tarkoituksenmukaisen palveluverkosta käytävän keskustelun pohjaksi ja tietoa jonka perusteella voidaan tehdä laskelmia eri vaihtoehdoista. Toiminnan järkevää kehittämistä siten, että kuntalaiset saavat palvelut, toimipisteiden sijainnista huolimatta, pidettiin tärkeänä. Todettiin myös, että seutukunnalla olisi hyvä olla yhteinen tahtotila ympäristöterveyshuollon järjestämisestä alueellaan ennen maakuntauudistuksen toteutumista. Nähtiin, että mikäli palvelut ovat tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti järjestetty, saadaan ne parhaiten säilytettyä alueella.”

OHEISAINEISTO

Pöytäkirjaote /Simon kunnanhallitus 20.01.2020, §23
Yhteistyösopimus Meri-Lapin ympäristöpalveluista
Eläinlääkinnän vastaanottokäynnit kunnittain v. 2019

YMPÄRISTÖPÄÄLLIKKÖ AAPO MÄENPÄÄ:

Jaosto merkitsee vastineen tiedoksi sekä toimittaa sen edelleen myös Simon kunnanhallituksen sekä ympäristöpalvelujen neuvottelukunnan tiedoksi.

MERI-LAPIN YMPÄRISTÖTERVEYS- JA JOUKKOLIIKENNEJAOSTO:

Hyväksyttiin.

LISÄTIEDOT: Ympäristöpäällikkö Aapo Mäenpää, 0407555891

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Ei muutoksenhakua

Otteet:

Simon kunnanhallitus

Meri-Lapin ympäristöpalvelujen neuvottelukunta
